

* **NARIAI:**

VšĮ „Pal. J. Matulaičio socialinis centras“,
VšĮ „Pal. J. Matulaičio šeimos pagalbos centras“,
VšĮ „Vilniaus Arkos bendruomenė“,
VšĮ „Šv. Jono vaikai“,
VšĮ „Amatų mokykla Sodžiaus meistrai“,
VšĮ „Socialinis veiksmas“,
VšĮ „Sotas (Socialinės tarnystės savanoriai)“,
Asociacija „Kauno Arkos bendruomenė“,
VšĮ „Actio Catholica Patria“,
VšĮ „Duku“,
VšĮ „Sudervės bendruomenės iniciatyvos“,
Asociacija „Šeimos ir asmens
saviugdos centras „Bendrakeleiviai“,
VšĮ „Ne imti, bet duoti“

DRAUGAI:

Vilniaus CARITAS;
MNPVS Šv. Kryžiaus namai;
Vaiko gerovės institutas.

**MAŽINANT
SOCIALINĘ ATSKIRTĮ
IR SKURDĄ:**

2024 METŲ

VILNIAUS RAJONE

**SOCIALINIŲ PASLAUGŲ
VYKSMŲ APŽVALGA**

Rengėjas:
Asociacija Krikščioniškų socialinių iniciatyvų Forumas

2025-03-27

Dėkojame Vilniaus rajono savivaldybei už bendradarbiavimą su rajone socialinėje srityje veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis 2024 metais. Šią apžvalgą parengėme norėdami įvertinti bendradarbiavimo ir teigiamų pokyčių socialiniuose vyksmuose momentus bei atkreipti dėmesį į išliekančius iššūkius. Kviečiame apsvarstyti pateiktus jų sprendimo pasiūlymus.

Apžvalga – tai socialines paslaugas teikiančių NVO, apsijungusių į asociaciją Krikščioniškų socialinių iniciatyvų Forumas (toliau – KSI Forumas), socialinių paslaugų Vilniaus rajone 2024 metais **refleksija, grįžtamas ryšis ir pasiūlymai** Vilniaus rajono savivaldybei.

ESAME ATVIRI DIALOGUI:

El.paštas ksiforumo@gmail.com

www.ksiforumas.lt

KSI Forumas 2024 metais išskiria šiuos svarbiausius teigiamus aspektus:

- Aktyvus savivaldybės jaunimo skyriaus domėjimasis, sprendimų ieškojimas, stiprėjantis bendradarbiavimas su NVO, finansavimo mechanizmų paieška ir paslaugų jaunimui plėtra.
- Savivaldybė pradėjo aktyviau bendradarbiauti su NVO Pertvarkos proceso rėmuose žmonių su negalia srityje.

KSI Forumas, apžvelgdamas 2024 metus, pastebi šiuos pagrindinius iššūkius:

- NVO sektorius mažai įtraukiamas į paslaugų kūrimą, planavimą, teikimą. Trūksta bendradarbiaujančio požiūrio kai kuriose seniūnijose ir savivaldybės skyriuose.
- Išlieka didelis stacionarių įstaigų finansavimas. Trūksta nestacionarių paslaugų vaikams, šeimoms bei žmonėms su negalia.

Apžvalga parengta pagal tikslinės grupės, su kuriomis tiesiogiai dirba KSI Forumo nariai:

- NVO sektorius
- Paslaugos vaikams ir jaunimui
- Paslaugos suaugusiems asmenims, turintiems intelekto negalią

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

2025 m. socialinių paslaugų poreikio ir kryptų įsivardijimui buvo inicijuotas *tyrimas su Vilniaus Universitetu*. Buvo įtrauktos NVO bei bendruomeninės organizacijos. Labai džiaugiamės, kad planuojant paslaugas stengiamasi remtis mokslininkų įžvalgomis bei kokybiškais tyrimais.

2024 m. Savivaldybė inicijavo plačią *bendruomenių viešinimo kampaniją* – džiaugiamės jos efektyvumu.

Džiugu, kad 2024 m. Vilniaus socialinių paslaugų plane 3.2. punkte *Socialinių paslaugų plėtros tikslai* nurodoma:

„- plėtoti nestacionarias paslaugas ir paslaugas bendruomenėje kaip alternatyvą paslaugoms, teikiamoms stacionariose socialinių paslaugų įstaigose;“

Džiugu, kad Vilniaus rajone *atnaujinami kultūrinio paveldo objektai* (pvz. Mozūriškių dvaro kompleksas ir parkas)

PASTEBĖJIMAI, REKOMENDACIJOS:

Tikimės, kad Vilniaus raj. Socialinių paslaugų sektoriuje bus įgyvendintas SUBSIDARUMO principas:

savivaldybė sudarys sąlygas NVO bei bendruomenėms, *esančioms arčiausiai gyventojų*, teikti socialines paslaugas, o savivaldybinio pavaldumo įstaigos veiks tik ten, kur NVO/bendruomenės negebės/neparodys iniciatyvos atliepti kylančius poreikius.

Lauktume *daugiau finansavimo mechanizmų*, projektų negalios srityje (pvz.: poveikio pirkimai).

Žvelgiant į socialinių paslaugų biudžeto struktūrą akivaizdžiai matosi, kad vis dar *dominuoja stacionarios paslaugos* ir biudžetas joms didėja.

Rajone 2024 m. psichologinės konsultacijos buvo suteiktos tik 43 asmenims, o atvejo vadyba registruoja 571 šeimą.

Siūlome *didinti* vaikų dienos centrų vietų skaičių, *stiprinti* psichologinio bei socialinio konsultavimo tinklą ir apimtis.

Daugiau investuojant į nestacionarias socialines paslaugas ilgainiui ženkliai sutaupomi kaštai, išleidžiami šeimoms ir vaikams patenkant į krizių centrus ar globos sistemą.

Mozūriškių kaime veikia bent dvi NVO, kurios siūlė prisidėti prie atnaujinto dvaro bei parko įveiklinimo, *laukiame Savivaldybės kvietimo*.

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

Jaučiame Vilniaus rajono savivaldybės bendradarbiaujantį inicijuojantį besidomintį aktyvų indėlį į jaunimo situaciją rajone. Vyksta sklandus bendradarbiavimas: ieškoma finansavimo mechanizmų, inicijuojami nauji konkursai, kuriamos paslaugos. Jaunimo reikalų koordinatorius palaiko ir bendradarbiauja. Džiaugiamės, kad jaunimo reikalų koordinatorius inicijavo apklausą apie paslaugų jaunimui poreikį, kuriame apklausė ir NVO veikiančias šioje srityje iš ko gimė:

[Jaunimo organizacijos | Vilniaus rajono savivaldybė](#)

Džiaugiamės įsibėgėjančiu darbu smurto aplinkoje prevencijos komisijoje, kurioje yra ir mūsų Forumo atstovų.

Džiugu, kad yra rajone mobilų darbą su jaunimu vykdančių organizacijų, pvz.: mūsų partnerių VŠĮ Vilniaus socialinio klubo iniciatyvos vykdyti mobilias veiklas vaikams ir jaunimui Maišiagalėje. Taip pat, Sudervėje vaikų dienos centras, kuris įsikraustė į savas patalpas.

PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS:

Labai kviečiame ir tikimės, kad savivaldybės darbuotojai atvyks ir gyvai susipažins su NVO įgyvendinamais projektais Vilniaus rajone.

Rekomenduojame Vilniaus rajono savivaldybei sukurti konkrečiai jaunimo centrams skirtą ir skaidrų finansavimo mechanizmą.

į turinį>>>

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

Džiugu, kad savivaldybė *stengiasi pagerinti sąlygas* socialinių darbuotojų įgalinimui.

PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS:

Siektina, kad socialiniai darbuotojai, vykdantys analogišką veiklą nepriklausomai nuo įstaigos steigėjo- tiek NVO, tiek savivaldybinio pavaldumo įstaigose būtų traktuojami vienodai. Šiuo atveju bent 13 NVO dienos centrų ir kitų NVO įtrauktų į Vilniaus rajono socialinių paslaugų planą socialiniai darbuotojai kelionių kompensavimo negauna. Tokiu būdu dalinai diskriminuojami ir Vilniaus rajono gyventojai, kurie socialines paslaugas gauna iš NVO.

Abejojame siekiu Vilniaus rajone kurti naujus „socialinius getus“.

[\(Vilniaus rajone bus statomas 40 butų socialinis būstas \(alfa.lt\) \).](#)

Iš asociacijos narių patirties matome, kad tokie sprendimai ilgai sukurią didelius socialinių problemų židinius

[\(Gatvėje su jaunu dirbantis socialinis darbuotojas šiurpsta: Lietuvoje kuriami getai - LRT\).](#)

Skatintume eiti Vakarų Europoje esančiomis įtraukiomis praktikomis.

į turinį>>>

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

Vilniaus rajone veikia 15 vaikų dienos centrų. 2024 m. juose buvo 307 vaikai.

Džiugina skiriamas didesnis savivaldybės finansavimas (dar 60 vaikų gavo paslaugas).

Džiugu, kad apgyvendinant krizių centruose, buvo patenkinti „visų paslaugų gavėjų prašymai“

PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS:

Reikėtų didinti vaikų dienos centrų vietų skaičių.

T.y. siekiant, kad vien iš atvejo vadybos registruotų šeimų (571) vaikai (neskaičiuojant kitų poreikį turinčių vaikų) gautų dienos socialinės priežiūros paslaugą,- reikalinga bent padvigubinti vaikų dienos centrų vietų skaičių.

Žinome, kad VšĮ „Vaikų ir paauglių socialinis centras“ taip pat buvo pasiruošęs teikti šią paslaugą, bet dėl neaiškių priežasčių buvo atsisakyta pirkti paslaugą iš jų.

Kviestume pradėti savivaldybę daryti *kaštų ir naudos analizę* organizuojant socialines paslaugas tiek iš savivaldybei pavaldžių įstaigų, tiek iš NVO. Tokiu būdu būtų taupomi mokesčių mokėtojų pinigai.

į turinį>>>

SVEIKINTINI POKYČIAI IR SPRENDIMAI:

Džiugu, kad savivaldybė *dalyvauja Institucinės socialinės globos pertvarkos procese*. Vyksta bendradarbiavimas su Vilniaus Arkos bendruomene vykdančią socialinių dirbtuvių veiklą. Savivaldybėje įdarbintas PPS (pagalbos priimančias sprendimus) specialistas.

PASTEBĖJIMAI IR REKOMENDACIJOS:

Norisi *daugiau pasitikėjimo NVO sektoriumi* ir bendradarbiavimo teikiant paslaugas asmenims su intelekto ir psichosocialine negalia. Manome, kad Vilniaus rajone galėtų sparčiau vystytis apsaugoto būsto paslaugos tiekėjų įgalinimas.

Savivaldybė yra žiedinė ir tai yra tokia specifika, kurioje ypač sustiprėja *PAVEŽĖJIMO paslaugų poreikis*. Su šiuo trūkumu susiduria tiek negalių turintieji, tiek vaikai ir jaunimas, kai reikia pasiekti socialines bei užimtumo paslaugas.

Trūksta paslaugų sunkių negalių turintiems asmenims. Sudėtingas bendradarbiavimas su seniūnijų socialiniais skyriais pasiekiant tiek žmones su negalia, tiek vaikus, kuriems reikia paslaugų.